

Anti-pestprotocol Vrijeschool Oosterwold

De Vrijeschool Oosterwold wil haar kinderen in al hun diversiteit een veilige plek bieden. Deze plek en het daarbij behorende pedagogische klimaat vormen we met elkaar, met als doel dat het kind zich op een positieve, harmonieuze en veilige wijze kan ontwikkelen. Het anti-pest protocol maakt hier onderdeel van uit.

Een goed anti-pestprotocol geeft onze leerlingen, leraren en ouders duidelijkheid over hoe pesten wordt voorkomen en hoe gehandeld wordt wanneer er gepest wordt. Door het protocol te volgen ontstaat een samenwerking tussen alle betrokkenen: leraar, pester, gepeste, overige klasgenoten en ouders.

Met een anti-pestprotocol laat de school zien, aan ouders en leerlingen, dat zij pesten serieus neemt, hoe zij pesten voorkomt en aanpakt. Van belang is dat het anti-pestprotocol bij iedereen in de schoolgemeenschap bekend is en wordt gehanteerd in pestsituaties. Direct optreden tegen pesten geeft een duidelijk signaal af aan leerlingen dat pesten op school niet wordt getolereerd. Dit heeft als positief bij-effect dat de veiligheidsbeleving van leerlingen zal toenemen.

1. Uitgangspunten Vrijeschool Oosterwold als het over pesten gaat

Pesten wordt op onze school niet geaccepteerd. Wij voeren op school een actief pestpreventiebeleid om pesten te voorkomen of tegen te gaan. Hiervoor maken wij gebruik van 'de Regenboog' training van de Schoolbegeleidingsdienst, de BVS en het 'Goede Maatjes Protocol'. In het begin van ieder jaar wordt in alle groepen expliciet aandacht besteed aan de omgangsregels. Dit kan, indien wenselijk, in een afsprakenlijst of in pictogrammen worden vastgelegd met de kinderen. Onwenselijk gedrag en pesten worden expliciet besproken. De regels worden positief en algemeen geformuleerd.

2. Wat de school onder pesten verstaat alsook de uitleg over de rollen bij pesten

De school onderscheidt pesten van 'plagen' en 'ruzie' terug te vinden in de Visie Nota Sociale- en Emotionele Veiligheid. De volgende 5 punten onderscheiden pesten van plagen:

- a. **Machtsevenwicht**
Plagen vindt plaats tussen twee (bijna) gelijkwaardige partijen. De geplaagde kan zich verdedigen. Je mag daarbij voor jezelf opkomen. Bij pesten is er sprake van een ongelijkwaardige strijd van meer personen tegen 1 persoon; er wordt niet terug gepest, het gepeste kind kan zich nauwelijks of niet verdedigen. Doet hij/zij dit wel dan kan dit voor de kinderen die pesten een reden zijn om hem/haar nog harder aan te pakken.
- b. **Openheid**
Plagen gebeurt in openheid. Pesten vindt met name stiekem plaats. Als een kind openlijk pest kan dit een gepeste zijn die uit machteloosheid terug pest om aandacht te krijgen voor zijn probleem.
- c. **Duur**
Plagen is kortstondig en incidenteel. Pesten is langdurig en structureel.
- d. **Karakter**
Plagen is vriendelijk van aard. Plagen is warm. Pesten is sadistisch van aard. Degene die pest heeft de intentie de ander te beschadigen. Pesten is koud. Het kind dat pest voelt geen warmte voor zijn slachtoffer en heeft geen respect voor hem/haar. Je ziet de ogen van een kind dat pest geen warmte uitstralen.

e. Gevolgen

Bij plagen er is geen blijvende psychische en/of fysieke schade. Plagen helpt bij je ontwikkeling. Plagen (met inachtneming van fatsoensregels) is een deel van het sociale proces dat kinderen doormaken. Bij pesten is er blijvende psychische en/of fysieke schade

3. Hoe wij middels een sociaal-emotioneel leerlingvolgsysteem het welbevinden en pestbeleving van leerlingen volgen

Jaarlijks worden door de leerkrachten van alle klassen en de leerlingen van klassen 4, 5 en 6 de ZIEN vragenlijst (observatie/signaleringsinstrument) ingevuld. Van daaruit wordt naar verschillende aspecten van welbevinden, betrokkenheid, pestbeleving, pestgedrag en veiligheidsgevoel gekeken. Waar nodig kan dit gedurende het jaar nogmaals gedaan worden om eventuele ingezette interventies te evalueren. Daarnaast wordt voor de jaarlijkse veiligheidsmonitor sinds schooljaar 2021-2022 de vragenlijst WMK-PO veiligheid leerlingen afgenomen bij de klassen 4, 5 en 6. Vanuit deze gegevens volgen we het sociaal welbevinden en de pestbeleving van de leerlingen .

4. Wat de Vrijeschool Oosterwold doet aan preventie voor sociaal-emotionele ontwikkeling inclusief omgangsregels

De sociaal-emotionele ontwikkeling van de kinderen is gebaat bij een sfeer waarin harmonie en respect centraal staan en waarin pesten en ander agressief gedrag niet worden getolereerd. Om een sociaal veilig klimaat te creëren zet de school meerdere met elkaar samenhangende interventies, programma's en methoden in, op individueel niveau, klassikaal niveau en schoolniveau.

Iedere leerkracht van de Vrijeschool Almere is regenboogtrainer. Elke klas heeft opdrachten en/of een lessenplan voor het sociaal emotioneel klimaat. Nieuwe leerkrachten krijgen een training tot regenboogtrainer bij hun intrede ook aangeboden.

De Regenboogtraining biedt 6 categorieën om met de klas hetzij preventief, hetzij curatief aan de slag te gaan. Deze categorieën zijn:

- *Moedig zijn*
- *Wij samen*
- *Wikken en wegen*
- *Lichtpuntjes zien*
- *Hier sta ik*
- *Kijken en denken*

De klassenleerkracht maakt aan het begin van het schooljaar een 'klassenscan' van zijn/haar klas. Aan de hand daarvan worden spellen klassikaal ingezet.

Regels en omgangsvormen in de klas:

Er zijn 5 regels uit de Regenboogtraining die in iedere klas gelden en dagelijks/wekelijks onderdeel zijn van het aanbod in de klas:

1. *Wij zijn te vertrouwen*
2. *Wij helpen elkaar*
3. *Niemand speelt de baas*
4. *Wij lachen niet uit*
5. *Wij doen niet zielig*

Daarnaast geldt:

* *Stop is stop*

* *Wij accepteren de oplossing van de volwassene (leerkracht of ouder).*

Indien er ondanks de preventieve aandacht toch incidenten ontstaan en/of pestgedrag zich gaat ontwikkelen neemt de leerkracht contact op met de Intern Begeleider(s).

In onderling overleg wordt dan het 'Goede Maatjes Protocol' ingezet voor de betreffende leerlingen. De ouders worden hierover geïnformeerd en uitgenodigd voor een gesprek op school om hun kant van het verhaal te vertellen en een toelichting te krijgen op de te volgen procedure.

5. Welke specifieke methode zet de school in, in aanpak tegen het pesten; een vast stappenplan (ouders en school) en de consequenties van pestgedrag

Het 'Goede Maatjes Protocol' gaat uit van de volgende stappen:

1. Signaleren
2. Inventariseren
3. Interventie vaststellen
4. Verandertraject inzetten
5. Begeleiding verandertraject
6. Einde en evaluatie

Bij de stappen 1, 2 en 3 worden de ouders van de betreffende kinderen betrokken. Bij stap 4 en 5 worden ouders op de hoogte gesteld van de gestelde doelen, zodat ook in de thuissituatie hier aandacht voor is. Ook van stap 6 krijgen ouders bericht.

Hieronder een toelichting op de 6 stappen:

1. Signaleren

Via de leerkracht:

- de leerkracht geeft aan dat bepaalde kinderen of bepaalde groepjes elkaar dwarszitten en speelt dit door naar de IB.

Via de ouders:

- Ouders geven aan zich zorgen te maken en graag een gesprek te willen met leerkracht en/ of School/IB.
- in overleg met de leerkracht en IB maakt school een afspraak met de ouders. Afhankelijk van de situatie kan dit met de ouders apart of gezamenlijk plaats vinden.

2. Inventariseren

Via de leerkracht:

- School regelt een 1e gesprek met de partijen en de leerkracht en inventariseert de hulpvraag en bespreekt met partijen stap 1: 'Pesten, plagen of ruzie? Welke situaties en voorbeelden worden genoemd?
- School vertelt het eventueel vervolg van de procedure: ook gesprek met ouders om hun waarneming en hulpvraag te horen. Hierna volgt bespreking van stap 1: 'Pesten, plagen of ruzie?'
- School bespreekt met partijen het 1e vel van het 'Goede Maatjes' materiaal. *Via de ouders:*
- Ouders worden uitgenodigd om hun waarneming en eventuele hulpvraag te laten horen.
- School bespreekt ook met hen stap 1: gaat het hier om 'Pesten, plagen of ruzie?'
- School vertelt het vervolg van de procedure: zie stappen 3, 4, 5 en 6

3. Interventie vaststellen

Nadat alle partijen zijn gehoord stelt school een interventie programma op wat besproken wordt met alle betrokkenen. Doel van dit programma is om op basis van het 'Goede Maatjes' concept meer begrip voor elkaar te ontwikkelen, grenzen van de ander te kunnen respecteren en eigen grenzen beter naar voren te kunnen brengen en te bewaken. Communicatie wordt gevoerd vanuit de 'NoBlame' methode. Alle partijen zetten een paraaf onder het interventie programma.

4. Verandertraject instellen

Met partijen wordt de aanvang, de duur en het einde van het traject besproken en vastgelegd.

5. Begeleiding verandertraject

Tijdens het verandertraject worden de doelen zoals die omschreven zijn in het interventieprogramma op regelmatige wijze ingepland en uitgevoerd. Hierbij worden de doelen per keer behandeld en wordt bekeken of het verandertraject ook vruchten afwerpt. Tussentijds kunnen 'Goede Maatjes' opdrachten worden gegeven. Na afloop van elke bijeenkomst schrijven de deelnemers een eigen verslag.

6. Einde en evaluatie

Aan het einde van het verandertraject worden partijen weer bij elkaar geroepen om het traject af te sluiten en met elkaar te evalueren.

Aanvullend:

- In de klassenbespreking met de intern begeleider(s) wordt jaarlijks aandacht besteed aan het pedagogisch klimaat van de klas zodat moeilijkheden tijdig worden gesignaleerd.
- Bij structureel pesten wordt de schoolleider op de hoogte gesteld.
- Bij structureel pesten worden ook de collega's op de hoogte gebracht zodat ze op het plein en in de gangen de aanpak van de leerkracht kunnen ondersteunen.

Consequenties van pestgedrag

Wanneer uit de evaluatie blijkt dat het ontoereikend is treedt het Protocol time-out in werking. Storend gedrag of gedrag waarbij een leerling de regels in de groep herhaaldelijk overtreedt, wordt in eerste instantie binnen de groep opgelost, al dan niet met een sanctie. Wanneer een leerling echter fysiek of verbaal agressief reageert en/of wanneer correctie door de leerkracht niet of onvoldoende effect geeft, gaat de betreffende leerling naar de time-out plek.

De time-out is een plek in de school, in eerste instantie bij een collega in groep lager/ hoger, waar de leerkracht een leerling tijdelijk kan plaatsen, wanneer het gedrag van de leerling of zijn/haar aanwezigheid in de groep, de veiligheid en het functioneren van groep of leerkracht te zeer belemmert. De time-out plek kan ingezet worden als incidentele maatregel.

Het kind verblijft maximaal 1 uur op de time out plek en vult het "time-out" formulier in (klas 2 t/m 6) of maakt een tekening, indien mogelijk van wat er gebeurd is. Met het jongere kind wordt besproken wat nu gebeuren moet voor het teruggaat naar de eigen klas (kleuters/klas 1). In ernstigere situaties kan de leerling naar IB of de directie worden gebracht.

Wanneer het protocol Time-out gehanteerd wordt worden de ouders door de docent op de hoogte gebracht van het gedrag van hun kind en de consequenties hiervan. Tevens wordt een melding in Parnassys gemaakt bij het tab 'incidenten'.

Rollen binnen de school mbt pesten

Binnen de school zijn er verschillende rollen te onderscheiden met betrekking tot het pestbeleid.

- Coördinator van het anti-pest beleid
- IB'ers
- Interne- en externe vertrouwenspersonen

De coördinator vervult in haar rol het eigenaarschap sociaal emotionele veiligheid binnen de school en ontwerpt en implementeert het beleid in het kader van het tegengaan van pesten.

Tevens is zij het aanspreekpunt in het kader van pesten.

De coördinator anti-pest beleid gaat 2x per jaar de klassen langs om zijn rol kenbaar te maken.